

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย

แนวปฏิบัติที่ดี

คือ วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนปฏิบัติที่ทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้บันทึกเป็นเอกสาร และเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

องค์ประกอบของการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีของสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย

1. หลักการ ความเป็นมา
2. เป้าหมายการดำเนินงาน
3. กระบวนการ/ขั้นตอน
4. ประโยชน์ที่ได้รับ
5. จุดเด่นของกิจกรรม

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพ สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย

“ชัดเจนและถูกต้อง ”

หลักการและความเป็นมา

ในระยะของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ๒ ปี ของสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ความเข้าใจในตัวชี้วัดของอาจารย์ยังไม่ชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดทุกปี รวมทั้งขาดการสร้างความรู้ในงานประกันคุณภาพลงสู่ผู้มารับบริการทางวิชาการ และขาดการสร้างเครือข่ายงานประกันคุณภาพกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว งานประกันคุณภาพการศึกษา สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย จึงได้กิจกรรม “โครงการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา(ศูนย์การเรียนรู้ในเมือง) และเข้าร่วมกับสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เรื่อง อบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ชั้น ในปีการศึกษา 2555 เพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ นักศึกษา ของสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนต่อการประกันคุณภาพของหน่วยงาน และสาขาวิชา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมต่อไป

เป้าหมายการดำเนินงาน

กิจกรรม “โครงการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา(ศูนย์การเรียนรู้ในเมือง)” มีเป้าหมายดังนี้

1. เพื่อพัฒนาอาจารย์และ นักศึกษาตระหนักเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อพัฒนาอาจารย์และนักศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับระบบและกลไกประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อพัฒนาอาจารย์และนักศึกษามีทักษะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาความรู้และแนวทางในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน และระหว่างสถาบันในกลุ่มนักศึกษา
5. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ให้สูงขึ้น

กระบวนการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา
2. จัดทำแผนปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา
3. กำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพ
4. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย
5. สร้างความรู้ความเข้าใจในตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพ ให้กับอาจารย์
6. สร้างเครือข่ายงานประกันคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานภายนอก (สำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัย)
7. พัฒนาระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา (วิทยาลัย)
8. กำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้รวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานประเมินตนเอง
9. ปรับปรุงรายงานประเมินตนเองและเตรียมความพร้อมรับการประเมินจากคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย
10. รับการประเมินจากคณะกรรมการประกันคุณภาพ
11. เผยแพร่ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ
12. จัดทำรายงานประเมินตนเอง
13. คณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษานำผลการประเมินวางแผนปรับปรุงแก้ไข
14. จัดทำแผนปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2556

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. อาจารย์ในสาขาวิชามีความร่วมมือ มีความกระตือรือร้นและทำงานเป็นทีมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. อาจารย์ นักศึกษาได้รับความรู้งานประกันคุณภาพการศึกษาและมีส่วนร่วมในระบบประกันคุณภาพของสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยมากขึ้น

3. อาจารย์และนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

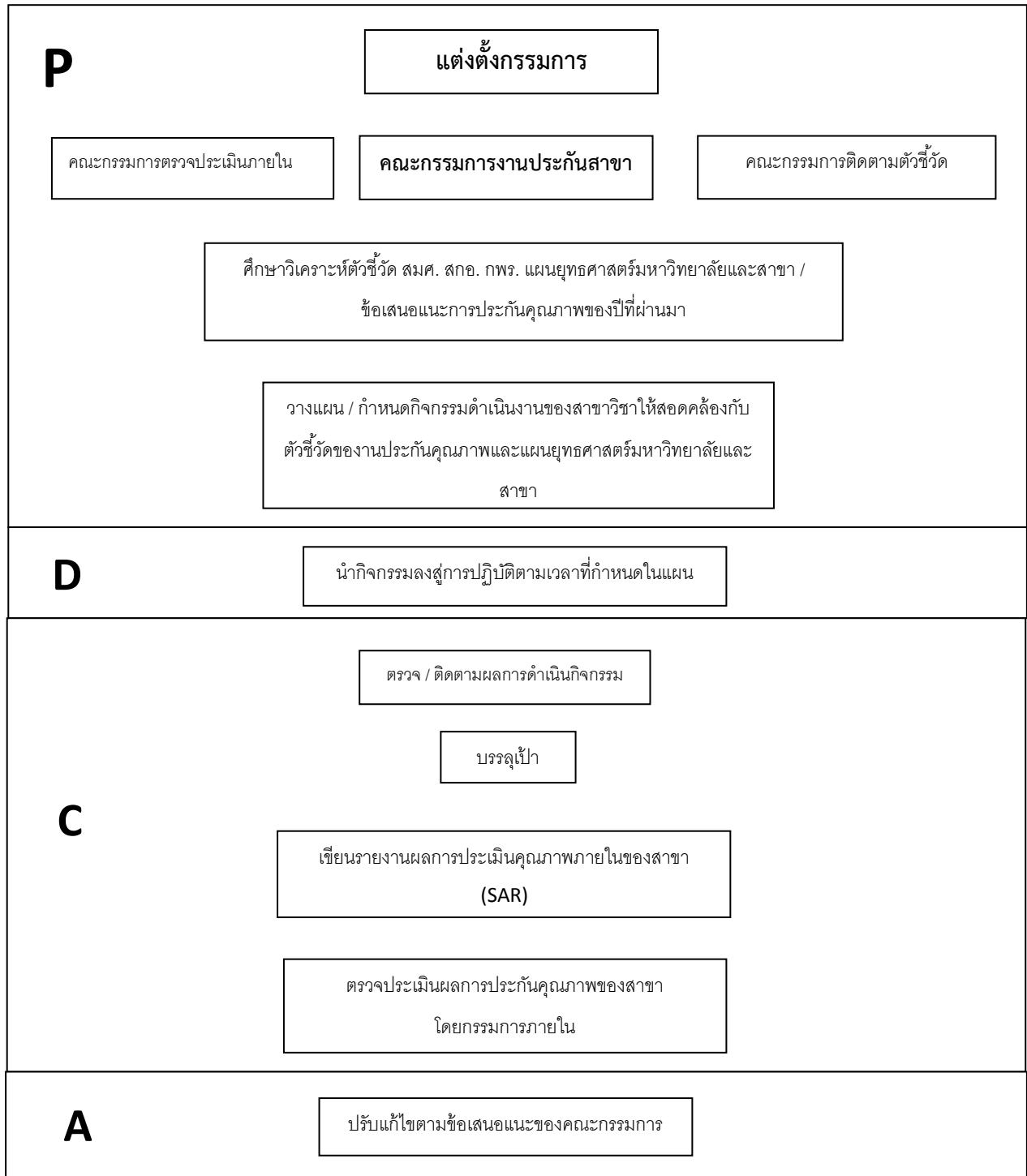
4. อาจารย์และนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับระบบและกลไกประกันคุณภาพ รวมทั้ง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์และนักศึกษา ในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

5. อาจารย์และนักศึกษาเกิดทักษะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

6. อาจารย์และนักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน

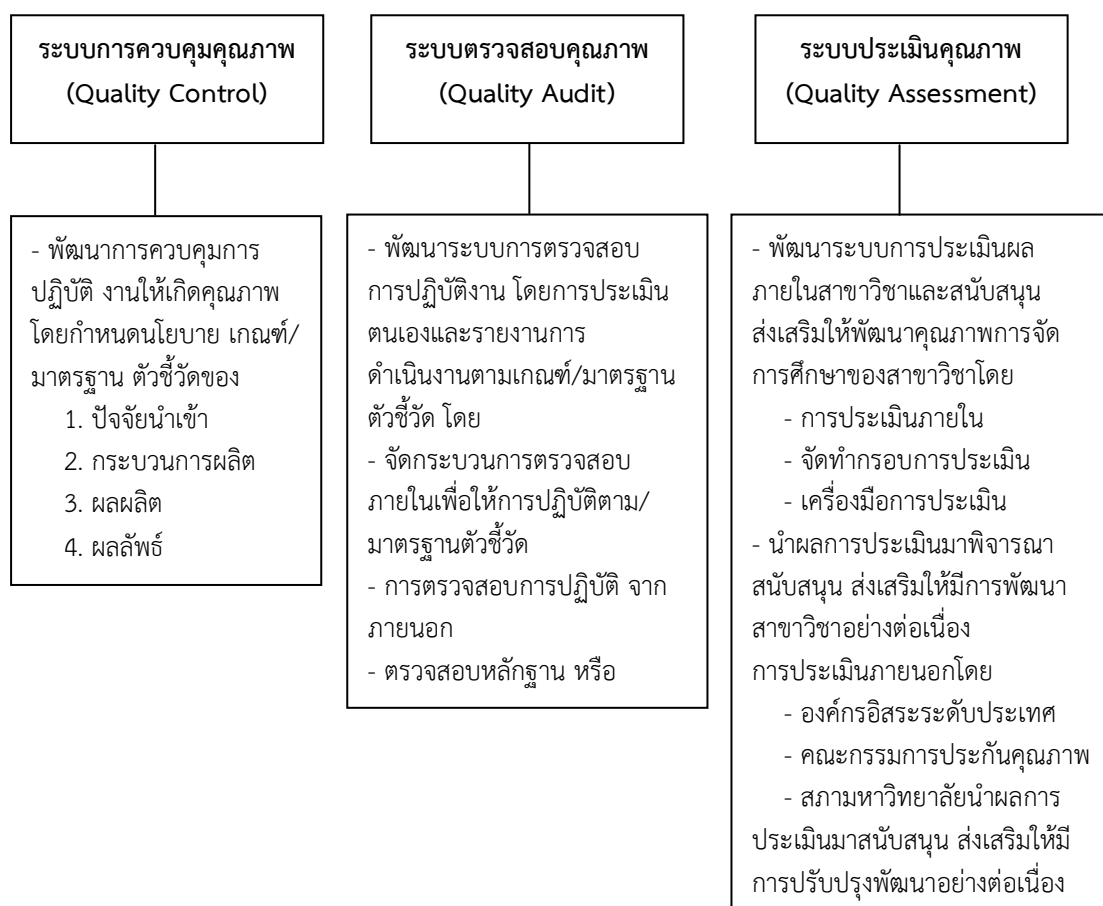
7. อาจารย์สาขาวิชามีขวัญกำลังใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ผังกระบวนการ (Flow chart)
ผังระบบการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา
สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย

เพื่อให้ภารกิจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสาขาวิชาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาขาวิชาจึงได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ระบบการควบคุมคุณภาพของสาขาวิชาจะประกันว่าการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการควบคุมปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่จะส่งผลต่อคุณภาพ จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน ตัวชี้วัด ความสำเร็จของปัจจัยคุณภาพดังกล่าวเน้นที่ระบบการกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation system) ในระดับบุคคล สาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัย

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง การตรวจสอบในระดับสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัย ทั้งการตรวจสอบด้วยตนเองและการตรวจสอบจากภายนอกเน้นที่กระบวนการประกันคุณภาพ ซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบาย กฎระเบียบ การสนับสนุนช่วยเหลือ และหลักฐานต่าง ๆ วิธีการที่ใช้ คือ การตรวจสอบหลักฐานหรือรายงาน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานและนักศึกษา

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง การประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น โดยมี

จุดเน้นที่สาขาวิชา การประเมินจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (External Peer Review) และการใช้ตัวชี้วัดพฤติกรรม (Performance Indicators)

สาขาวิชาจะใช้ทฤษฎีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยนำปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) มาอธิบายกระบวนการผลิตบัณฑิตและกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อการผลิตบัณฑิต สำหรับสาขาวิชา จะเน้นมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารและการบริการเพื่อตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

สาขาวิชาจึงมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการผลิต เพื่อให้ได้ผลลัพธ์คือ บัณฑิตที่มีลักษณะอันพึงประสงค์และเพื่อให้สาขาวิชาเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยใช้มาตรการเร่งรัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพ โดยใช้วงจรเดมมิง (Deming Cycle) : PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพในการดำเนินงานควบคุมคุณภาพ

การควบคุมคุณภาพของสาขาวิชาด้วยระบบ PDCA เป็นเครื่องมือในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพที่มุ่งหวังการมีส่วนร่วมของทุกๆ คนในสาขาวิชา ในการดำเนินงานตามระบบคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน (Plan) สาขาวิชาต้องวางแผนและสามารถดำเนินการให้บรรลุตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีกรอบตัวชี้วัดคุณภาพและเกณฑ์ตัดสิน โดยพิจารณาทำแผนและเครื่องมือตัดสินใจสอดคล้องและตอบสนองการดำเนินงานที่มุ่งสู่คุณภาพที่พึงประสงค์เป็นสำคัญ โดยสาขาวิชามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ เข้ามาบริหารงาน มีการจัดประชุมอาจารย์ เพื่อทบทวนผลการปฏิบัติงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีการนำข้อมูลจะนำมาแก้ไขหรือพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในครั้งต่อไป ตลอดจนทำการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของ สกอ. สมศ. และ กพร. นำไปดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหา

2. การดำเนินงานตามแผน (Do) สาขาวิชาต้องสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรของสาขาวิชาให้ปฏิบัติภารกิจที่ได้วางไว้ โดยอาศัยการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ตามแผน โดยทำการประชุมเพื่อทบทวนผลการดำเนินงาน จุดแข็ง จุดอ่อนและจัดทำแผนการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เกณฑ์การประเมิน ต่อจากนั้นจึงมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ทุกท่านได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของสาขาวิชา

3. การตรวจสอบและประเมิน (Check) เป็นการทบทวนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้สาขาวิชาต้องวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของตนเองในแต่ละช่วงการดำเนินงาน และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานรายตัวชี้วัดและเกณฑ์ตัดสิน เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานมีคุณภาพตามที่ต้องการหรือไม่ เพราะเหตุใด โดยสาขาได้จัดประชุมเพื่อกำกับติดตามผลการดำเนินการ โดยการประชุมติดตามการดำเนินงานของอาจารย์ที่รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินความสำเร็จในเรื่องตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในกิจกรรม มีการเก็บรวบรวมหลักฐานการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่ระบุไว้ในองค์ประกอบ

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action) เมื่อผ่านขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินแล้ว ต้องนำผลการประเมินมาปรับปรุงโดยส่งข้อมูลย้อนกลับไปสู่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงผลการดำเนินงานของตนเองว่าเป็นอย่างไร และควรปรับปรุงต่อไปอย่างไรจึงจะเพิ่มประสิทธิภาพสูงสุด โดยสาขามีการประชุมนำผลการรายงานผลการตรวจประเมินภายในระดับสาขา ในที่ประชุมระดับสาขาและระดับวิทยาลัย เพื่อให้ช่วยกันระดมความคิดและร่วมกันพิจารณาทำแผนพัฒนาการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจประเมิน

**แผนการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย
ประจำปี 2556**

วัน/เดือน/ปี	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
ตุลาคม 2555	แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสาขาวิชา	สาขาวิชา
30 มกราคม 2556	ประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาและผลการประเมินระดับสาขาวิชา	สำนักประกัน
1-26 กุมภาพันธ์ 2556	อบรมประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่อาจารย์และนักศึกษา สาขาวิชา	สาขาวิชา
6 มีนาคม 2556	อบรมประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้แก่บุคลากร	สำนักประกัน
11-15 มีนาคม 2556	ประชุมซักซ้อมความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณาจารย์สาขาวิชา	สาขาวิชา
1-29 เมษายน 2556	จัดทำรายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2555	สาขาวิชา
30 เมษายน 2556	จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2555	สาขาวิชา
13-17 พฤษภาคม 2556	ตรวจประเมินคุณภาพการประเมินการศึกษาภายในระดับสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2555	
31 พฤษภาคม 2556	วิทยาลัยส่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2555	สาขาวิชา
มิถุนายน 2556	สรุปผลการประเมินคุณภาพภายในระดับสาขา	สำนักประกัน
สิงหาคม 2556	นำผลการประเมินไปเสนอผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ และสาขาวิชา ประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสาขาวิชาเพื่อนำไปปรับปรุงในระดับสาขา ประจำปีการศึกษา 2556 ต่อไป	สาขาวิชา

งานประกันคุณภาพภายในระดับสาขา (SAR)
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ระดับสาขาวิชาทั้งหมด ๑๖ ตัวบ่งชี้ ๖ องค์ประกอบ
อาจารย์ผู้รับผิดชอบองค์ประกอบ ดังนี้

๑. องค์ประกอบที่ ๒	การผลิตบัณฑิต	อาจารย์กันตา นิมทัศนศิริ
๒. องค์ประกอบที่ ๓	กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	อาจารย์ ดร.โสรายา ไทยวานิช
๓. องค์ประกอบที่ ๔	การวิจัย	อาจารย์อัญทิวา อุ๋นไธสง
๔. องค์ประกอบที่ ๖	การทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม	อาจารย์เฟื่องลดา ทบศรี
๕. องค์ประกอบที่ ๙	ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	อาจารย์อัญทิวา อุ๋นไธสง
๖. องค์ประกอบที่ ๕	การบริการวิชาการแก่สังคม	อาจารย์ระพีพร ชนะภักดิ์